

lääkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu - raportointi sosiaali- ja terveystalokunnalle

VD/5290/05.00.00/2013

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012 (ns. vanhuspalvelulaki) astui voimaan 1.7.2013.

Lain tarkoitus on tukea koko ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista ja parantaa mahdollisuutta osallistua palvelujen kehittämiseen kunnassa. Lisäksi lain tarkoitus on parantaa iäkkäiden henkilöiden mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä vaikuttaa palvelujensa sisältöön ja toteuttamiseen.

Lain (980/2012) § 6 mukaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan. Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä. Lisäksi kunnan on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Arvioinnissa on myös otettava huomioon sosiaaliamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.

Palvelujen saatavuus on vuoden 2016 aikana Vantaalla toteutunut lähes lain edellyttämällä tavalla. Palvelujen odotusajat ovat olleet normien mukaisia lukuun ottamatta palvelutarpeen arviointia uusille 75 vuotta täyttäneille asiakkaille. Tässä asiakasryhmässä odotusajan mediaani vuoden 2016 ensimmäisellä kolmanneksella oli 8 vrk. Palvelujen peittävydestä Sosiaali- ja terveysministeriö yhdessä Suomen Kuntaliiton kanssa on julkaissut laatusuosituksen, jossa esitettyjä peittävyystasoja pidetään kansallisesti vanhuspalvelujen saatavuuden mittareina. Vantaalla kotihoidon peittävyys alittaa selvästi ko. mittaritason, muissa palveluissa tämän hetken tilanne on hyvä. Palvelujen laatua arvioidaan RAI- vertailukehittämiseen sisältyvien laatuindikaattorien avulla. Raportointia varten on valittu kotihoidosta 4/25 ja hoivapalveluista 4/27 laatuindikaattoria. Hoivapalveluissa hoidon laatu oli valtakunnallista keskiarvoa parempi lukuun ottamatta kaatumisia. Kotihoidossa ilmeni vaihtelua eri laatuindikaattoreiden välillä verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon. Henkilöstömitoitus vanhuspalveluissa on laatusuosituksen mukainen. Palautetta asiakkailta ja heidän läheisiltään kerättiin tulosityksiköissä kohdennetuin kyselyin vuoden 2016 aikana. Toimialan asiakastytyytyväisyyskysely toteutettiin alkuvuodesta 2016, tulokset raportoitin lautakunnalle 6/2016. Kunta10 -kyselyssä vanhus- ja vammaispalvelujen sijoitus kaikkien Kunta10 -kuntien joukossa on heikentynyt viime vuosina, vuoden 2016 kyselyssä kokonaissijoitus oli hieman parantunut.

Vanhus- ja vammaispalvelujen vs. johtaja Minna Lahnalampi- Lahtinen esitteli maaliskuun sosiaali- ja terveystalokuntaan menevän raportin vantaalaisten iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen riittävyydestä ja laadusta.

Asian käsittely

Keskustelussa nousi esiin mm.

- tulevassa SOTEssa julkinen palveluntuottaja mahdollisesti kilpailee yksityisen palveluntuottajan kanssa (asiakkailla valinnanvapaus), joten työntekijöiden asiakaspalveluhenkisyys on keskeisessä asemassa kilpailutilanteessa.
- Viimeisen Vantaan työntekijöiden antaman lähtöpalautteen mukaan suurin osa Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollosta lähteneistä työntekijöistä on siirtynyt yksityiselle puolelle. Tavallisimmat lähtemisen syyt liittyivät johtamiseen ja työmäärään.
- Omaisat ovat usein huolissaan siitä, että heidän kotihoidon tai hoiva-asumisen piirissä olevat läheisensä eivät saa riittävästi ravintoa. On tärkeä selvittää, mistä ikäihmisen aliravitsemus mahdollisesti johtuu. Vantaan kaupungilla on käytössä ravitsemusterapeutin palvelut ym. Kaikkien toimenpiteiden jälkeenkin voidaan tulla siihen päätelmään, että iäkkäällä ihmisellä ei ole enää ruokahaluja (eikä sitä saada lisättyä edes lääkitykselläkään) ja voi olla niin, että ravinto ei enää imeydy samalla tavalla kuin nuoremmilla.
- Hoiva- asumisen palvelukuvauksessa on ohje, että hoivakotien tulee tarjota hoidettavan omaiselle vähintään kerran vuodessa hoitoneuvottelumahdollisuutta.

Vanhusneuvoston 8.3.2017

Esitys

Merkitään tiedoksi esitys ja siitä käyty keskustelu

Päätös:

merkitään tiedoksi esitys ja siitä käyty keskustelu

Liite:

Raportti iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävydestä ja laadusta 2016 (lähetetty jäsenille postitse)